

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра «МЕДСЕСТРИНСТВО»

Затверджую

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Доказова медицина та стандартизація медсестринської
діяльності

Ступінь вищої освіти «магістр»

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітня програма «Медсестринство»

Миколаїв 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Доказова медицина та стандартизація медсестринської діяльності» для студентів ступеня вищої освіти «магістр».

За спеціальністю 223 «Медсестринство»

Розробник: Башмакова Н.В. – професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри медсестринства

Протокол № 2 від 26.09.2023р.

Завідувач кафедри медсестринства Габрель Р.Т.

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 3 від 28.09.2023р.

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Цикл професійної підготовки	
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 150		2-й	
		Семестр	
		3-й	
		Лекції	
Тижневих годин для форм навчання: ОФН – 6 год.		Другий магістерський рівень	38 год.
	Семінарські, практичні		
	34 год.		
	Лабораторні		
	- год.		
	Самостійна робота		
	78 год.		
	Вид контролю: іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для очної форми навчання – 150 год.: 72 год. – аудиторні заняття, 78 год. – самостійна робота (47 % до 53 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета: підготовка магістрів, які б володіли достатнім обсягом знань щодо використання найновіших, найефективніших, найбезпечніших і економічно найвигідніших сучасних медичних технологій та володіли основами, сучасними принципами доказової медицини і теоретичними основами біостатистики в удосконаленні стандартизації медсестринської діяльності.

Завдання:

- сприяти засвоєнню спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері медсестринства з метою розвитку нових знань та процедур ;
- навчити критичному осмисленню проблем у сфері медсестринства на межі галузей знань;
- сприяти володінню спеціалізованими вміннями/навичками розв'язання проблем, з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів соціальної та етичної відповідальності ;
- навчити недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері охорони здоров'я до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- сприяти навичкам управління робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, оцінюванню результатів роботи колективу;
- навчити розробляти та впроваджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання;
- навчити планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері медсестринства, обирати методи та інструменти досліджень, висувати і перевіряти гіпотези, обґрунтовувати висновки;
- навчити збирати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для розв'язання складних задач у сфері медсестринства, зокрема у науковій та професійній літературі, базах даних;
- навчити застосовувати педагогічні технології в освітньому процесі закладів освіти;
- навчити приймати ефективні рішення з питань професійної діяльності у сфері медсестринства, у тому числі в умовах невизначеності;
- навчити визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи;
- навчити оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень;
- навчити оцінювати результати аналізу за окремими критеріями та у взаємозв'язку з чинниками, що на них впливають;
- сприяти розумінню сучасних концепцій та методів аналізу даних, матеріалів та методів наведених в наукових публікаціях за обраною темою/спеціалізацією;

- сприяти оволодінню теоретичними основами, сучасними принципами доказової медицини;
- сприяти вивченню теоретичних основ біостатистики;
- сприяти опануванню методичними та теоретичними основами формування статистичних сукупностей для подальшого їх аналізу у стандартизації медсестринської діяльності.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної та професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики з наступною інтеграцією у світовий науковий простір через друковані праці.

загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу наукової інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність здійснювати аналітичну та експериментальну наукову діяльність, організовувати, планувати та прогнозувати результати наукових досліджень.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичному аналізу інформації.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 4. Здатність обрати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей і завдань наукового проєкту.

СК 5. Володіння сучасними методами наукового дослідження в медицині.

СК 6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їхній аналіз та узагальнення.

СК 8. Здатність презентувати результати наукових досліджень в усній та письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

СК 11. Дотримання етики та академічної доброчесності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких **програмних результатів** навчання:

ПРН 1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями при виконанні наукових досліджень в медицині.

ПРН 2. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності при проведенні наукового дослідження в медицині.

ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми медичної науки та практики, формулювати питання та визначати шляхи їхнього рішення.

ПРН 4. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН 5. Вміти генерувати нові ідеї чи процеси у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ПРН 6. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН 7. Розробляти дизайн та план наукового дослідження.

ПРН 8. Організовувати та виконувати оригінальне наукове дослідження.

ПРН 9. Пояснювати принципи, специфічність та адекватність методів дослідження, інформативність обраних показників.

ПРН 10. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового дослідження та освітньої діяльності.

ПРН 11. Застосовувати знання та розуміння для аналізу результатів наукових досліджень, уміти аналізувати, використовувати методи статистичного дослідження.

ПРН 12. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та різні інституції суспільства.

ПРН 13. Презентувати на високому рівні результати наукових досліджень у формі усних та постерних доповідей, публікацій.

ПРН 14. Користуватися основами патентознавства та захисту інтелектуальної власності.

ПРН 15. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та різні інституції суспільства.

ПРН 16. Демонструвати безперервний розвиток та самовдосконалення інтелектуального і загальнокультурного рівня, самореалізацію та високу ділову репутацію.

ПРН 18. Мати навички міжособистісних взаємодій у науковому середовищі, організовувати роботу колективу, формуючи чіткі правила комунікації всередині та сприятливий мікроклімат для конструктивної взаємодії учасників.

ПРН 19. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ПРН 20. Дотримуватися академічної та професійної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни.

Кредит1. ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА.

Тема1. Доказова медицина. Історія розвитку доказової медицини

Поняття і роль доказової медицини; історія розвитку та значення для практики охорони здоров'я". "Походження доказової медицини" . Передумови виникнення доказової медицини. Актуальність. "Принципи доказової медицини" Завдання доказової медицини. Провідні принципи доказової медицини. Принцип використання науково-медичної інформації лише найвищого рівня доказовості. Принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень медичної науки і клінічної практики. Принцип постійного знайомства всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики.

Тема 2. Медико-статистичний метод наукових досліджень, організація проведення, програми, джерела інформації.

Принцип оптимальної діагностичної доцільності. Принцип раціональної фармакотерапії. Принцип науково обґрунтованого прогнозу захворювання. Принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань. Принцип стандартизації медичних втручань. Принцип мінімізації економічних затрат. Принцип колективної відповідальності за високу ефективність діагностичних і лікувальних технологій. Принцип постійної оптимізації діяльності національних систем охорони здоров'я.

Тема 3. Організація та планування статистичних досліджень у медсестринській діяльності.

Методика планування, організації та проведення статистичного дослідження стану здоров'я населення. Організація та етапи статистичного дослідження.

План дослідження як організація запланованого дослідження, вирішення питань організаційного характеру. Складання плану статистичного дослідження, розробка його програми. Реєстрація та збирання.

Методика і критерії комплексу аналітичної діяльності системи медичної статистики. Методичні підходи до розробки моделей дизайну статистичного дослідження.

Кредит2. КАТЕГОРІЙНІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ, МЕТОДИ ОБРОБКИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТА АНАЛІЗУ.

Тема 4. Методичні основи організації статистичних досліджень.

Рівні доказовості, ступені рекомендації . Ієрархія доказовості джерел інформації. «Піраміда доказовості». Джерела відомостей. Градації (класи) та рівні доказів. Ступінь доведеності ефективності та доцільності.

Тема 5. Типи даних. Методи збирання статистичного матеріалу

Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги. Поняття про фактори ризику" Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги. Поняття про фактори ризику "Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги." Скринінг - джерело інформації про стан здоров'я населення. Мета скринінгу. Приклади скринінгових досліджень. Термін ефективності скринінгового тесту. "Поняття про фактори ризику" Чутливість, специфічність. Чинники ризику, методика розрахунку ризиків. Абсолютний, додатковий ризик. Відносний ризик. Додатковий популяційний ризик. Додаткова частка популяційного ризику. "Шанс. Відношення шансів." Шанс. Відношення шансів.

Кредит 3. КІЛЬКІСНІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ТИПИ РОЗПОДІЛУ, МЕТОДИ ОБРОБКИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТА АНАЛІЗУ.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Клінічні дослідження та рекомендації. Протоколи діагностики та лікування." Клінічні дослідження та рекомендації. Протоколи діагностики та лікування. "Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх класифікація. Емпіричні та експериментальні дослідження." Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх класифікація.

Тема 7. Фактори ризику, їх методика розрахунку та оцінка.

Емпіричні та експериментальні дослідження. "Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх класифікація." (денна) Epidemiological studies. Обсерваційне. Експериментальні дослідження. Описові (оціночні, неконтрольовані). Аналітичні (контрольовані). "Емпіричні та експериментальні дослідження" (денна) Опис окремих випадків. Опис серій випадків. Ретроспективне дослідження. Проспективне дослідження.

Кредит4: ОЦІНКА ДОСТОВІРНОСТІ.

Тема 8. Оцінка достовірності результатів дослідження. Характеристика та аналіз статистичних помилок.

Достовірність статистичних показників. Оцінка достовірності результатів дослідження. Помилка репрезентативності (m). Довірчі кордону M і P . Визначення достовірності різниці середніх або відносних величин за критерієм t (критерій Стьюдента). Оцінка достовірності відмінності порівнюваних груп за критерієм відповідності (χ^2 -квадрату). Поняття «нульова» гіпотеза («нульовий» ефект).

Тема 9. Параметричні та непараметричні методи оцінки достовірності

Методи оцінки достовірності медико-біологічних досліджень (параметричні і непараметричні). Вибіркове спостереження як джерело статистичної інформації. Нульова і альтернативна гіпотези. Похибки першого і другого роду. Рівень значущості статистичних критеріїв. Середня

похибка середньої та відносної величини, довірчий інтервал. Оцінка достовірності різниці: критерій Стьюдента, методика розрахунку, його оцінка, типові помилки використання. Парні і множинні порівняння. Критерій Ньюмена-Кейлса, критерій Тюки.

Кредит 5: МЕТОДИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Тема 10. Доказова медицина та якість медичного забезпечення. Біологічна статистика як складова частина доказової медицини..

Доказова медицина- наукове обґрунтування впроваджень в клінічні методи лікування. Біостатистика - клінічна частина медичної статистики. Біостатистика як сприяння переходу медичних досліджень від опису окремих спостережень і серій випадків до проведення експериментальних робіт із застосуванням контрольних груп і масштабних контрольованих випробувань, які стали новим стандартом якості наукових досліджень.

Тема 11. Галузеві стандарти в сфері охорони здоров'я.

Впровадження галузевих стандартів :7 липня 2011 р. в Законі України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги» № 3611-VI; 14-1 «Система стандартів у сфері охорони здоров'я»: 1) державні соціальні нормативи і 2) галузеві стандарти. Державні соціальні нормативи у сфері охорони здоров'я відповідно до Закону України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії

Галузеві стандарти у сфері охорони здоров'я : 1) стандарт медичної допомоги (медичні стандарти); 2) клінічний протокол; 3) таблиць матеріально-технічного оснащення; 4) лікарський формуляр; 5) інші норми, правила та нормативи, передбачені законами, що регулюють діяльність у сфері охорони здоров'я.

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. №285 як обов'язок ліцензіата дотримуватися стандартів медичної допомоги (медичних стандартів), уніфікованих клінічних протоколів, затверджених МОЗ (Пункт 3.6. Наказу МОЗ України № 751 позначено «Розробка та затвердження нового клінічного протоколу медичної допомоги»,

Тема12. Законодавче регулювання медичних стандартів у медсестринській діяльності.

Методики розробки та впровадження медичних стандартів медичної допомоги на засадах доказової медицини. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 29 грудня 2016 року №1422 <http://www.moz.gov.ua> Наказ Міністерства охорони здоров'я № 2415 від 03.11.2021 Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій.

Наказ МОЗ від 03.08.2021 № 1614 Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я [№ 354 від 21.02.2023](#)}

Тема 13. *Методи багатфакторного статистичного аналізу (дисперсійний, множинної регресії, кластерний).*

Основні поняття й завдання аналізу даних. Описова статистика Варіаційна статистика Перевірка статистичних гіпотез: параметричні та непараметричні тести, ідентифікація функцій розподілу однорідної вибірки. Дисперсійний аналіз. Кореляційний аналіз. Факторний аналіз. Методи класифікації даних. Методи побудови й дослідження регресійних моделей.

Тема 14. *Методи моделювання в медицині і охороні здоров'я.*

Розробка і впровадження основних математичних моделей, що характеризують зв'язок здоров'я з факторами, які на нього впливають. Методи оцінки роботи лікаря і функціонального підрозділу, де він працює, вартість медичної допомоги. Обґрунтування алгоритмів прийняття клінічних рішень і аналіз їх потенційних та реальних моделей.

Тема 15. *Метод експертних оцінок, коефіцієнти конкордантності.*

Метод експертних оцінок як прадавній науковий метод, який дозволяє отримати об'єктивну оцінку на основі певної сукупності індивідуальних думок експертів. Метод експертних оцінок - один із специфічних методів досліджень у соціальній медицині. Коефіцієнт конкордації - ступінь погодженості суджень дослідників по всім напрямкам (факторам, параметрам). Межі коефіцієнту конкордації: $W=1$, $W=0$.

Тема 16. *Аналіз виживання.*

Виживання як активні дії, спрямовані на збереження життя та здоров'я людей.

Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій, у тому числі – в автономних ситуаціях.

Питання виживання людини в екстремальних ситуаціях, психологічної підтримки, надання домедичної допомоги та евакуації населення з зони надзвичайної ситуації.

Тема 17. *Аналіз якості життя.*

Поширені підходи до визначення та оцінювання якості життя. Концептуальна схема аналізу якості життя за чотирьма параметрами (життєздатність середовища, життєздатність людини, корисність життя людини для середовища та оцінка життя людиною) у кожному з п'яти середовищ (економічне, духовне, соціальне, суспільно-політичне, природне).

Якість життя як комплексне, багатовимірне поняття, що відображає рівень і сталість суспільного розвитку та характеризує людину, середовище її життя, а також показує вплив людини на середовище, оціночні судження про життя, ступінь задоволення певними його аспектами.

Якість життя як характеристика фізичного, психологічного, емоційного й соціального функціонування, що має в основі суб'єктивне сприйняття.

Інтегральний показник якості життя - Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП, англ. Human Development Index) - індекс, що розраховується для порівняльної оцінки бідності, грамотності, освіти, середньої тривалості життя й інших показників країни: врахування трьох видів показників: середня тривалість життя при народженні - оцінює довголіття; індекс освіти: рівень грамотності дорослого населення країни (2/3 індексу) і сукупна частка учнів та студентів (1/3 індексу); рівень життя, оцінений через ВВП на душу населення при паритеті купівельної спроможності (ПКС) в доларах США.

Тема 18. Роль медичної статистики в стандартизації медсестринської діяльності. Електронне здоров'я.

Роль Центру громадського здоров'я МОЗ України. у стандартизації медсестринської діяльності(Наказ МОЗ України №1916): 1) Порядок здійснення епідеміологічного нагляду та ведення обліку інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги; 2) Порядок профілактики інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги в закладах охорони здоров'я, які надають медичну допомогу в стаціонарних умовах;3) Порядок впровадження профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я, які надають медичну допомогу в стаціонарних умовах;4) Інструкцію з впровадження покращення гігієни рук в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг / соціального захисту населення;5) Інструкцію з впровадження адміністрування антимікробних препаратів в закладах охорони здоров'я, які надають медичну допомогу в стаціонарних умовах;6) Положення про відділ з інфекційного контролю закладу охорони здоров'я та установи / закладу надання соціальних послуг / соціального захисту населення.

Електронна охорона здоров'я (е-здоров'я, eHealth) як екосистема інформаційних відносин учасників медичного середовища держави, які базуються на економічно ефективному та безпечному використанні інформаційно-комунікаційних технологій, спрямованих на підтримку системи охорони здоров'я, включаючи медичні послуги, профілактичний нагляд за здоров'ям, медичну літературу та медичну освіту, знання та дослідження. Концепція розвитку електронної охорони здоров'я - мета та основні напрями розвитку електронної охорони здоров'я, сучасний стан справ, наявні проблеми та шляхи їх розв'язання, очікувані

результати та питання ресурсного забезпечення(розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2020 р. № 1671-р)

Тема 19. Міжнародні бази даних. Глобальна обсерваторія здоров'я ВООЗ. База даних «Здоров'я для всіх» ЄРБ ВООЗ.

Характеристика доступу до спеціальної медичної колекції Research4Life та галузевих баз даних видавців з біомедицини та охорони здоров'я: 1. **Embase** – комплексна база даних біомедичних досліджень від компанії Elsevier. 2. **CINAHL** – база даних від компанії EBSCO, розрахована на медичних працівників, включно з біомедициною, бібліотечною справою в галузі охорони здоров'я, альтернативною медициною, здоров'ям споживачів та іншими суміжними дисциплінами охорони здоров'я. Охоплює англomовні журнали для медсестер, публікації Національної ліги медсестер та Американської асоціації медсестер. 3. **Global Health** – міждисциплінарна база даних у галузі охорони здоров'я від компанії CABI. Global Health містить 54% журналів, що не входять до PubMed та 70%, які не входять до Medline або Embase. Вона включає 4,3 мільйона записів, понад 135 000 повнотекстових статей, понад 400 розділів книг від CABI та ін. 4. **Joanna Briggs Institute EBP Database** – база даних від міжнародної дослідницької організації Інституту Джоанні Бріггс. Ресурс розрахований на медичних працівників, відкриває доступ до кращих наявних доказів з широкого кола клінічних тем з надання догляду, включно з резюме доказів Joanna Briggs Institute, рекомендовані практики та інформаційні листи кращих практик. 5. **HINARI** – спеціальна колекція від Research4Life, одна з найбільших у світі колекцій літератури з біомедицини та охорони здоров'я. Надає доступ до 14 900 рецензованих журналів, присвячених медицині, медсестринській справі та суміжним галузям знань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	ус бо го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Кредит 1. ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА.												
Тема1. Доказова медицина. Історія	9	2	0			4						

розвитку доказової медицини													
Тема2. Медико-статистичний метод наукових досліджень, організація проведення, програми, джерела інформації.	9	2	2			4							
Тема3. Організація та планування статистичних досліджень у медсестринській діяльності	12	2	2			4							
Разом за кредитом 1	30	6	4			12							
Кредит 2. КАТЕГОРІЙНІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ, МЕТОДИ ОБРОБКИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТА АНАЛІЗУ.													
Тема 4 Методичні основи організації статистичних досліджень.	15	2	2			4							
Тема5. Типи даних. Методи збирання статистичного матеріалу	15	2	2			4							
Разом за кредитом 2	30	4	4			8							
Кредит 3. КІЛЬКІСНІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ТИПИ РОЗПОДІЛУ, МЕТОДИ ОБРОБКИ,ПРЕДСТАВЛЕННЯ ТА АНАЛІЗУ													
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	14	2	2			4							
Тема7. Фактори ризику, їх методика розрахунку та оцінка.	16	2	2			4							
Разом за кредитом 3	30	4	4			8							
Кредит4: ОЦІНКА ДОСТОВІРНОСТІ.													
Тема8. Оцінка достовірності результатів дослідження. Характеристика та аналіз статистичних помилок	15	2	2			4							

Тема 9. Параметричні та непараметричні методи оцінки достовірності	15	2	2			4							
Разом за кредитом 4	30	4	4			8							
Кредит 5: МЕТОДИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ													
Тема 10 Доказова медицина та якість медичного забезпечення. Біологічна статистика як складова частина доказової медицини.	16	2	2			4							
Тема11. Галузеві стандарти в сфері охорони здоров'я.	14	2	2			16							
Тема12 Стандарти медичної статистики	30	2	2			8							
Тема13 Методи багатofакторного статистичного аналізу (дисперсійний, множинної регресії, кластерний)		2	2			4							
Тема14. Методи моделювання в медицині і охороні здоров'я		2	2			4							
Тема15. Метод експертних оцінок, коефіцієнти конкордантності		2	2			4							
Тема16. Аналіз виживання		2	2			4							
Тема17. Аналіз якості життя		2	2			4							
Тема18. Роль медичної статистики в аналізі здоров'я населення в межах медсестринської діяльності Електронне здоров'я.		2	2			4							

Тема 19. Міжнародні бази даних. Глобальна обсерваторія здоров'я ВООЗ. База даних «Здоров'я для всіх» ЄРБ ВООЗ		2	0			4						
Разом за кредитом 5		20	18			56						
Всього	150	38	34			78						

5. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1	Методичні основи організації статистичних досліджень у межах медсестринської діяльності.	2	
2	Типи даних. Методи збирання статистичного матеріалу	2	
3	Організація та планування статистичних досліджень	4	
4	Складання програм статистичних досліджень	2	
5	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	
6	Відносні величини	2	
7	Графічні методи аналізу	2	
8	Ряди динаміки та їх аналіз	2	
9	Середні величини та показники варіації	2	
10	Оцінка достовірності результатів дослідження. Характеристика та аналіз статистичних помилок	4	
11	Параметричні методи оцінки достовірності	2	
12	Непараметричні методи оцінки достовірності	2	
13	Методи стандартизації медсестринської діяльності	2	
14	Міжнародні бази даних. Глобальна обсерваторія здоров'я ВООЗ	2	
15	Роль медичної статистики в аналізі діяльності системи охорони здоров'я. Електронне здоров'я	2	
Разом		34 год.	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1	Походження доказової медицини "Поняття і роль доказової медицини; історія розвитку та значення для практики охорони здоров'я"	4	

2	<p>Поняття і роль доказової медицини; історія розвитку та значення для практики охорони здоров'я</p> <p>Передумови виникнення доказової медицини. Актуальність.</p> <p>Термін "evidence-based medicine"</p>	4	
3	<p>Принципи доказової медицини "Основні положення доказової медицини" Основні положення доказової медицини "Принципи доказової медицини" Завдання доказової медицини.</p>	4	
4	<p>Провідні принципи доказової медицини. Принцип використання науково-медичної інформації лише найвищого рівня доказовості. Принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень медичної науки і клінічної практики. Принцип постійного знайомства всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики.</p>	2	
5	<p>"Принципи доказової медицини" Принцип оптимальної діагностичної доцільності. Принцип раціональної фармакотерапії. Принцип науково обґрунтованого прогнозу захворювання. Принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань. Принцип стандартизації медичних втручань. Принцип мінімізації економічних затрат. Принцип колективної відповідальності за високу ефективність діагностичних і лікувальних технологій. Принцип постійної оптимізації діяльності національних систем охорони здоров'я.</p>	2	
6	<p>Рівні доказовості, ступені рекомендації "Рівні доказовості, ступені рекомендації" Рівні доказовості, ступені рекомендації "Рівні доказовості, ступені рекомендації" Ієрархія доказовості джерел інформації. «Піраміда доказовості». Джерела відомостей. "Рівні доказовості, ступені рекомендації" Градації та рівні доказів. Ступінь доведеності ефективності та доцільності.</p>	6	
7	<p>Ключові поняття клінічної епідеміології "Ключові поняття клінічної епідеміології" Ключові поняття клінічної епідеміології "Ключові поняття клінічної епідеміології" (денна) Термін «клінічна епідеміологія». Положення клінічної епідеміології. Суть клінічної епідеміології. "Ключові поняття клінічної епідеміології"</p>	4	
8	<p>Death. Disease. Discomfort. Disability. Dissatisfaction.</p> <p>Методологія доказової медицини. Епідеміологічний метод.</p> <p>Дизайн епідеміологічних досліджень "Дизайн епідеміологічних досліджень" Дизайн епідеміологічних</p>	4	

9	досліджень "Дизайн епідеміологічних досліджень" Особливості проведення епідеміологічного дослідження. Суцільні дослідження. Вибіркові дослідження. Репрезентативність вибірки. Принцип рандомізації. Механічний відбір. Типологічна (типова) вибірка. Серійний (гніздовий) відбір. Метод спрямованого відбору. Описове дослідження. Аналітичне дослідження. "Дизайн епідеміологічних досліджень" Випадок-контроль.		
10	Наглядове дослідження. Експериментальне дослідження. Наукове (спеціальне) дослідження. Рутинне дослідження. Ретроспективне дослідження. Проспективне дослідження. Одночасні (поперечні) дослідження. Динамічне (подовжнє) дослідження.	4	
11	Польове дослідження. Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх класифікація. Емпіричні та експериментальні дослідження "Клінічні дослідження та рекомендації.	2	
12	Етапи статистичного дослідження. Експериментальні дослідження. Описові (оціночні, неконтрольовані). Аналітичні (контрольовані). "Емпіричні та експериментальні дослідження" (денна) Опис окремих випадків. Опис серій випадків. Ретроспективне дослідження. Проспективне дослідження.	2	
13	Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги. Поняття про фактори ризику Лк8 "Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги. Поняття про фактори ризику" (денна) Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги. Поняття про фактори ризику "Скринінгові тести: характеристика та основні вимоги." (денна) Скринінг - джерело інформації про стан здоров'я населення. Мета скринінгу. Приклади скринінгових досліджень. Термін ефективності скринінгового тесту.	2	
14	"Поняття про фактори ризику" (денна) Чутливість, специфічність. Чинники ризику, методика розрахунку ризиків. Абсолютний, додатковий ризик. Відносний ризик. Додатковий популяційний ризик. Додаткова частка популяційного ризику. "Шанс. Відношення шансів." (денна) Шанс. Відношення шансів.	6	
15	Бази даних про здоров'я населення. "Бази даних про здоров'я населення." (денна) Бази даних про здоров'я населення. "Бази даних про здоров'я населення." (денна) Пошук літератури. Medline, AMED, CINAHL та інші "Бази даних про здоров'я населення." (денна) Кокранівське співробітництво: історія створення та	4	

	діяльність Арчибальд Кокран .Регістр випробувань Кокранівського Співробітництва. Cochrane Collaboration; http://www.cochrane.org . "Бази даних про здоров'я населення." (денна)	4	
16	Пошукові фільтри. Бази даних статей, які пройшли оцінку. Метабази. Бази неопублікованих статей. "Бази даних про здоров'я населення." (денна) Пошук за списком літератури. Сбір інформації від колег. Приклади питань, при пошуку інформації.		
17	Оцінка методологічної якості Пр20 "Оцінка методологічної якості" (денна) Оцінка оригінальності наукових робіт її дизайну. "Оцінка методологічної якості" (денна) Помилки в написанні результатів дослідження з точки зору доказової медицини.	2	
18	Клінічні випробування лікарняних засобів "Клінічні випробування лікарняних засобів" Доказова медицина і маркетинг. Вибір лікування. Сурогатні кінцеві точки. "Клінічні випробування лікарняних засобів" Достовірна інформація від медичного представника.	2	
19	Наукові роботи, по дослідженням діагностичних та скринінгових тестів "Наукові роботи, по дослідженням діагностичних та скринінгових тестів" (денна)	2	
20	Порівняння діагностичного теста з "золотим стандартом" "Наукові роботи, по дослідженням діагностичних та скринінгових тестів" (денна) Відношення правдивості.	4	
21	Систематичні огляди та мета-аналіз "Систематичні огляди та мета-аналіз. Кокранівське співробітництво: історія створення та діяльність." Систематичні огляди та мета-аналіз. Кокранівське співробітництво: історія створення та діяльність. "Систематичні огляди та мета-аналіз" Систематичний огляд. Критична оцінка систематичних оглядів. "Систематичні огляди та мета-аналіз" Мета-аналіз. Неоднорідність. Нові підходи до систематичних оглядів. Клінічні дослідження та рекомендації. Протоколи діагностики та лікування.	2	
22	"Клінічні дослідження та рекомендації." Клінічне дослідження. Класифікація експериментальних епідеміологічних досліджень. Стадії розробки препарату. Фази випробувань імунобіологічних препаратів.	4	
	Фази клінічних випробувань лікарських засобів. "Протоколи діагностики та лікування." Критерії включення. Критерії виключення. Згода учасників. Плацебо. Припинення випробування. Міжнародні		

23	<p>вимоги. «Guideline for Good Clinical Practice (GCP)». Клінічні рекомендації. Протоколи діагностики та лікування.</p> <p>Економічні аналізи в доказовій медицині "Економічні аналізи в доказовій медицині" Економічний аналіз. Розрахунок витрат і користі медичних втручань.</p> <p>"Економічні аналізи в доказовій медицині" Економічний аналіз. Розрахунок витрат і користі медичних втручань.</p> <p>Наукові роботи присвячені якісним дослідженням "Наукові роботи присвячені якісним дослідженням"</p> <p>Якісні дослідження. Оцінка статей з якісними дослідженнями. "Наукові роботи присвячені якісним дослідженням" Якісні дослідження. Оцінка статей з якісними дослідженнями</p>	4	
		4	
Всього		78	

Підготувати конспекти тем, зазначених у розділі «Методичні вказівки для проведення семінарської, практичної, самостійної та індивідуальної роботи навчальної дисципліни.

7. Методи навчання

При організації навчального процесу з даної дисципліни використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (розповідь, лекція, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (досліди, вправи, реферати).

- в аспекті логічності, мислення: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі.

- в аспекті управління навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота.

8. Методи контролю

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Протягом семестру проводиться поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою (навчальним елементом). Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, – так і студентами – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у

формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Система оцінювання сформованих компетентностей студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється на семінарських, практичних заняттях під час усного опитування, розгляду ситуацій, виконання практичних завдань та ін. за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, чинною нормативною базою, а також статтями у періодичних виданнях, в яких висвітлені питання, що розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

- правильність виконання практичних завдань.

Самостійна робота студентів з дисципліни повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;

- володіння розумовими процесами;

- мобільність і критичність мислення;

- володіння засобами обробки інформації;

- здібність до творчої праці.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних і лабораторних заняттях.

Одним із головних аспектів організації самостійної роботи є розробка форм і методів організації контролю за самостійною роботою студентів.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання. Він включає семестровий контроль – іспит.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти під час аудиторних занять та самостійної роботи впродовж семестру, наведений в таблиці 1.

Під час іспиту застосовується наступна шкала оцінювання:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до іспиту:

1. Походження доказової медицини "Поняття і роль доказової медицини. Історія розвитку доказової медицини та значення для практики охорони здоров'я".
2. Передумови виникнення доказової медицини. Актуальність.
3. Термін "evidence-based medicine".
4. Принципи доказової медицини "Основні положення доказової медицини". Основні положення доказової медицини "Принципи доказової медицини". Завдання доказової медицини.
5. Провідні принципи доказової медицини.
6. Принцип використання науково-медичної інформації лише найвищого рівня доказовості.
7. Принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень медичної науки і клінічної практики.
8. Принцип постійного знайомства всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики.
9. Принципи доказової медицини" Принцип оптимальної діагностичної доцільності.
10. Принцип раціональної фармакотерапії. Принцип науково обґрунтованого прогнозу захворювання.
11. Принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань.
12. Принцип стандартизації медичних втручань.

13. Принцип мінімізації економічних затрат. Принцип колективної відповідальності за високу ефективність діагностичних і лікувальних технологій.
14. Принцип постійної оптимізації діяльності національних систем охорони здоров'я.
15. Методичні основи організації статистичних досліджень у межах медсестринської діяльності.
16. Типи даних. Методи збирання статистичного матеріалу.
17. Організація та планування статистичних досліджень.
18. Складання програм статистичних досліджень.
19. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
20. Графічні методи аналізу.
21. Ряди динаміки та їх аналіз.
22. Середні величини та показники варіації.
23. Оцінка достовірності результатів дослідження. Характеристика та аналіз статистичних помилок.
24. Параметричні методи оцінки достовірності.
25. Методи стандартизації медсестринської діяльності.
26. Міжнародні бази даних. Глобальна обсерваторія здоров'я ВООЗ.
27. Роль медичної статистики в аналізі діяльності системи охорони здоров'я.

10. Методичне забезпечення

1. Навчально – методичний комплекс дисципліни.
2. Методичні вказівки для виконання практичних, самостійних занять з дисципліни студентами очної форми навчання галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 223 «Медсестринство».

11. Рекомендована література

Основна

1. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стовбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РС. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с. 7

2. Додаткова

1. Аналіз результатів медичних досліджень у пакеті EZR (R-statistics): для магістрів, інтернів, клінічних ординаторів та аспірантів галузі знань «Охорона здоров'я» / Гур'янов ВГ, Лях ЮЄ, Парій ВД, Короткий ОВ, Чалий ОВ; Нац. мед. ун-т ім. ОО Богомольця. – Київ : Вістка, 2018. 206 с.
2. Паліативна та хоспісна допомога: підручник / Під ред. Вороненка ЮВ, Губського ЮІ. – Вінниця : Нова Книга, 2017. 392 с.
3. Основні принципи доказової медицини : навч. посіб. / С.М. Кисельов. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018 – 117 с.
- 4 Колесник Н. А. Теория и практика доказательной медицины / Н. А. Колесник, С. П. Фомина. - Київ : Полиграф Плюс, 2017. - 246 с. 4. Москаленко
- 5 Біостатистика : підручник / [Грузева Т. С., Лехан В. М., Огнев В. А. та ін.] ; за заг. ред. Грузевої Т. С. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 384 с.

6. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by Roges Detels, Martin Gulliford, Quarraisha Abdool Karim and Chorh Chuan Tan. – Oxford University Press, 2017. 1728 p.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайту МОЗ України <http://www.moz.gov.ua>
2. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я – www.who.int
3. Офіційний сайт Центру доказової медицини (CEBM) – www.cebm.net
4. Офіційний сайт Кохрейнівської бібліотеки – www.cochrane.org
5. Офіційний сайт Національної медичної бібліотеки США (NCBI) – www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
6. Офіційний сайт Канадського центру доказів в охороні здоров'я – www.cche.net

7

<https://ifnmu.sharepoint.com/KSMOOZiMP/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?viewid=9b06e782%2D8f0d%2D45aa%2Db497%2Db4ac1df53564>

8. Офіційний сайт Національної наукової медичної бібліотеки України – <https://library.gov.ua/>

9. Методики розробки та впровадження медичних стандартів медичної допомоги на засадах доказової медицини- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 29 грудня 2016 року №1422 <http://www.moz.gov.ua>

10. Наказ Міністерства охорони здоров'я № 2415 від 03.11.2021 Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій